

Kindvolgsysteem

voor de antroposofische kinderopvang

Beschrijving Jonge Kind
peuters (pre-fase)

November 2021

slo

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

Kindvolgsysteem voor de antroposofische kinderopvang Beschrijving

Titel	<i>Kindvolgsysteem voor de antroposofische kinderopvang Hierna: 'het Kindvolgsysteem'.</i>
Auteur(s)	Loïs Eijgenraam
Uitgever	BVS-schooladvies
Jaar van uitgave	2016
Doelgroep	Antroposofische kinderopvangorganisatie (kinderen in de leeftijd van 0 t/m 4 jaar)
Samenstelling van het volgsysteem	Map met Usb-stick. Bevat drie lagen om de ontwikkeling van de kinderen te volgen. In het Kindvolgsysteem wordt er gekeken naar de vier ontwikkeldomeinen (taalontwikkeling, rekenontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en bewegingsonderwijs). Daarnaast wordt er ook gekeken naar spel en welbevinden.
Doorgaande lijn	Er is ook een Kleutervolgsysteem voor vrijescholen van BVS beschikbaar. Ook sluit het aan op de 'Volglijn, het digitale leerlingvolgsysteem van BVS-schooladvies'. Het Kindvolgsysteem sluit tevens aan bij de Antroversie Speelplezier en de B module van Vroeg Veelzijdig Ervaren. Een module die gevolgd kan worden nadat een organisatie een erkend VVE programma heeft afgerond en een aanvullend programma voor de antroposofische kinderopvang wil volgen.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	De doelstelling wordt in de inleiding als volgt beschreven: "Het Kindvolgsysteem is een instrument om informatie te bundelen en overdraagbaar te maken. In gesprekken met collega's, ouders, leidinggevende en anderen kan hiervan gebruik worden gemaakt, evenals bij de overdracht naar de basisschool. Ook kan het Kindvolgsysteem dienen als uitgangspunt om handelingsgericht (HGW) te werken. Het Kindvolgsysteem en het HGW kunnen dienen om de doelgroepkinderen optimaal kansen te bieden in hun ontwikkeling, aansluitend bij de visie van het kinderdagverblijf op de vroege kindontwikkeling en het stimuleren van ontwikkeling. Op deze manier is de zorgverbreding geborgd".

	<p>Tevens wordt het Kindvolgsysteem gezien als instrument voor kwaliteitsverbetering door het dagelijks/systematisch volgen van kinderen.</p>
<p>Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem</p>	<p>Door de auteur: "In deze leeftijdsfase staan veel ontwikkelingsthema's centraal. In spel en aan de hand van kindertekening wordt dit proces gevolgd. Daarnaast staat ook de ontwikkeling van de lichaamsgerichte zintuigen in relatie tot het proces van hechten centraal.</p> <p>Het bewegen met het eigen lichaam zowel binnen als buiten en innerlijk bewogen worden door beelden die na te bootsen zijn, verhalen, een esthetische omgeving waarbij eerbied, met herhaling zoals bakersprookjes en dankbaarheid centraal staan.</p> <p>Materialen waar peuters mee spelen zijn van natuurlijk materiaal; deze zijn duurzaam, de oorsprong van het materiaal zoals hout, steen of wol is nog te herkennen. Deze materialen geven aan tastervaring die overeenstemt met het materiaal en eigenschappen van het materiaal zoals gewicht, textuur en temperatuur.</p> <p>Het kind wil en kan bewegend de wereld ontdekken binnen veilige grenzen en aanvaardbare risico's.</p> <p>De opvoeders van de wil worden verzorgd: de eerbied, nabootsing, fantasie en gewoontevorming.</p> <p>Het kind ontwikkelt zich van solospel naar eenvoudige vormen van samenspel. Herhaling van het aanbod zoals verhaaltjes, vingerspelen en boeken zijn onderdeel van deze leeftijdsfase.</p> <p>Daarnaast is er beleving van het dagritme, weekritme en jaarritme. Bij het jaarritme worden de jaarfeesten en seizoenen gevolgd en op een eenvoudige wijze voorbereid, gevierd en afgebouwd.</p> <p>Het kind mag zich in een eigen tempo ontwikkelen waarbij de ontwikkelingsmijlpalen een kader aangeven van een algemene gezonde ontwikkelingslijn".</p>
<p>Inhoud</p>	<p>Het volgen van de ontwikkeling wordt gedaan middels drie lagen.</p> <p>Laag één: in deze laag worden alle kinderen gevolgd. De ontwikkeling wordt middels verschillende documenten in kaart gebracht: kijkwijzer zwangerschap, groeiwijzer, individueel kind-profiel de ontwikkeling gevolgd, observatielijst spel Antroversie Speelplezier, overdrachtsformulier basisschool en waarnemingskaders peuters-kleuters voor de overdracht naar de basisschool.</p> <p>Laag twee: deze laag omvat twee formulieren: kijkwijzer spelontwikkeling en kijkwijzer alarmsignalen motoriek. Deze kunnen ingezet worden voor kinderen die opvallen in hun ontwikkeling.</p>

	<p>Laag drie: deze laag omvat de mogelijkheid tot overleg met een leidinggevende wanneer dit nodig wordt geacht na laag twee.</p> <p>De 'kijkwijzer zwangerschap' wordt bij aanvang op het kinderdagverblijf ingevuld. De observatielijsten worden daarna ingevuld en vanaf 2,5 jaar (peuterleeftijd) wordt er voor ouders nog extra de ontwikkeling bijgehouden. Er wordt een soort van verzamelmap gevormd over de ontwikkeling van hun kind. Dit wordt over het algemeen viermaal per peuterperiode gedaan.</p> <p>Er wordt gekeken naar 'levenszin; welbevinden' en 'betrokkenheid'. Dit wordt gedaan middels een foto en aantekeningen. Ook wordt er gekeken naar verbeeldend spel middels een foto, notitie van handeling en letterlijke uitspraken van het kind. Tijdens de gehele peuterperiode worden tekeningen en andere producten (kunnen ook foto's zijn) verzameld om een beeld te krijgen hoe het kind omgaat met materialen.</p> <p>Er worden van het kind, per periode, twee (of meer) uitspraken genoteerd. Deze geven een beeld over zinsconstructie en woordenschat. Hetzelfde gebeurt voor de ontluikende geletterdheid waarbij een aantekening, foto of een net-alsof schrijfseltje wordt verzameld.</p> <p>Wat betreft de ontluikende gecijferdheid worden aantekeningen en/of een foto's verzameld waarin het kind bezig is met ontluikende gecijferdheid (denk aan winkeltje spelen of torens bouwen). En uiteraard wordt dit ook gedaan voor de motorische ontwikkeling (groeve en fijne motoriek) en de muzikale ontwikkeling.</p>
Aspecten taalontwikkeling	Deze ontwikkelijn bestaat uit taal en ontluikende geletterdheid.
Aspecten rekenontwikkeling	Deze ontwikkelijn bestaat uit getallen, meten en meetkunde (met onderdeel meten), meten en meetkunde (met onderdeel lichaamsoriëntatie).
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	Deze ontwikkelijn bestaat uit sociaal-emotionele ontwikkeling, betrokkenheid en welbevinden, omgaan met jezelf, met andere kinderen en volwassenen. Hierbij wordt er gekeken naar de zelfstandigheid/zelfredzaamheid.
Aspecten bewegingsonderwijs	Deze ontwikkelijn bestaat uit grove motoriek, fijne motoriek, pengreep en lichaamsbesef.
Werkwijze	Bij de start van het kind kan de eerste stap van de eerste laag (de kijkwijzer zwangerschap) worden ingevuld om een eerste beeld van het kind te krijgen.

	<p>Vervolgens wordt er gestart met het invullen van het individueel kind-profiel. Daar waar van toepassing staat de leeftijd in de daarvoor bestemde kolom. Er wordt dan in één oogopslag duidelijk of het kind dit al zou moeten kunnen of nog niet.</p> <p>Vanaf de peuterleeftijd worden ook (meestal viermaal per peuterperiode) aantekeningen, uitspraken en foto's bijgehouden over de ontwikkeling van het kind voor de ouders.</p> <p>Na het invullen van het kind-profiel wordt de 'observatielijst spel Antroversie Speelplezier' ingevuld. Deze geeft een uitgebreid beeld over de spel- en spelontwikkeling van het kind.</p> <p>Bij overgang naar het basisonderwijs wordt een van de twee overdrachtsformulieren ingevuld.</p> <p>Voor de kinderen waar (mogelijk) opvallendheden zijn in de ontwikkeling kan gestart worden met laag twee. Hierbij wordt de 'kijkwijzer spelontwikkeling' ingevuld en/of 'kijkwijzer alarmsignalen motoriek'.</p> <p>Op basis van de uitkomsten en in overleg met bijv. een leidinggevende kan gestart worden met (extra) ontwikkelingsstimulering.</p>
<p>Aanwijzingen voor registratie</p>	<p>Er kan een kruisje gezet worden bij 1, 2 of 3. Deze staan respectievelijk voor:</p> <p>1= waargenomen, het kind kan dit; 2= het kind is op weg om dit te kunnen; 3= niet waargenomen.</p> <p>Tevens is er de mogelijkheid tot opmerkingen/aantekeningen/observaties.</p> <p>In de tweede laag kan m.b.t. de spelontwikkeling gekozen worden uit voldoende/matig/onvoldoende, vaak/soms/zelden, introvert/wisselend/normaal/extravert en veel/voldoende/beperkt. Tevens is er ruimte voor omschrijvingen bij observaties.</p>
<p>Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen</p>	<p>In laag drie kunnen opvallendheden worden besproken met een leidinggevende. Bij de 'kijkwijzer alarmsignalen motoriek' wordt geadviseerd dat wanneer er vijf of meer kenmerken van toepassing zijn er een specialist meekijkt (zoals een kinderfysiotherapeut).</p>
<p>Opmerkingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Documenten ook op een Usb-stick; • Kijkwijzer zwangerschap geeft bij aanvang extra informatie over het kind; • Ontwikkeling 'Spel' wordt uitgebreid gevolgd (in individueel-profiel, losse observatielijst Antroversie en kijkwijzer spelontwikkeling); • Mogelijkheid tot het volgen van de tekenontwikkeling;

	<ul style="list-style-type: none">• Mogelijkheid tot het volgen van de zintuigontwikkeling (tastzin, levenszin, bewegingszin, evenwichtszin, warmtezin en horen en zien);• Mogelijkheid tot het volgen van kindkenmerken (slapen en waken, eten en constitutiebeelden);• Mogelijkheid tot het in beeld brengen van alarmsignalen m.b.t. de motorische ontwikkeling;• Overdrachtsformulieren beschikbaar ('bij de overgang naar basisschool/kleuterklas bij VVE aanbod' of 'waarnemingskaders peuters-kleuters');• In de bijlagen is uitleg over de observatielijsten beschikbaar.
--	---